

Benjamin Alire Sáenz

Aristotel și Dante
descoperă secretele
Universului

Traducere din engleză de Ciprian Șiulea

Pentru toți băieții care au trebuit să învețe
să se joace după mai multe reguli
— B.A.S.

Muṭumiri lui TK

De ce zâmbim? De ce râdem? De ce ne simțim singuri? De ce suntem triști și confuzi? De ce citim poezie? De ce plângem când vedem un tablou? De ce inima ne-o ia razna atunci când iubim? De ce ne simțim rușinați? Ce este acel lucru din adâncul stomacului tău numit dorință?

Diferitele reguli ale verii

Problema cu viața mea era că
aceasta era ideea altcuiva.

Într-o noapte de vară am adormit cu speranța că lumea putea să fie altfel atunci când mă trezeam. A doua zi dimineața, când am deschis ochii, lumea era la fel. Am dat cearșafurile la o parte și am rămas acolo, în timp ce căldura intra prin fereastra deschisă.

Am întins mâna spre butonul radioului, de unde se auzea „Alone“. La naiba, „Alone“, o melodie a unui grup pe nume Heart. Nu era melodia mea preferată. Nici grupul meu preferat. Nici subiectul meu preferat. „Nici nu știi de când...“

Aveam 15 ani.

Și eram plictisit.

Și nefericit.

Din punctul meu de vedere, soarele putea să fi topit de tot albastrul de pe cer. Atunci și cerul putea să fie la fel de nefericit ca mine.

DJ-ul spunea lucruri enervante și evidente de genul „E vară! E atât de cald!“ Apoi a pus cântecul ăla retro, Lone Ranger, așa cum făcea în fiecare dimineață pentru că i se părea că e un mod mișto de a trezi lumea. „Hi-yo, Silver!“ Cine l-o fi angajat pe ăsta? Mă termina. Mi se

pare că, în timp ce ascultam uvertura de la „Wilhelm Tell“, ar fi trebuit să ni-i imaginăm pe Lone Ranger și Tonto călărind prin deșert. Poate ar fi trebuit să i se spună tipului ăstuia că nu mai aveam toți zece ani. „Hi-yo, Silver!“ La dracu’. Vocea DJ-ului se auzea iar din radio: „Trezește-te, El Paso! E luni, 15 iunie 1987! Vă vine să credeți? Și un călduros «La Mulți Ani» pentru Waylon Jennings, care astăzi împlinește 50 de ani!“ Waylon Jennings? Ce naiba, ăsta era un post de radio rock! Dar apoi tipul a spus ceva care indica subtil faptul că are creier. A povestit cum supraviețuise Waylon Jennings după accidentul de avion din 1959 în care muriseră Buddy Holly și Richie Valens. Pe linia asta, a pus remake-ul după „La Bamba“ de Los Lobos.

„La Bamba.“ Pe asta o suportam.

Băteam cu picioarele goale în podeaua de lemn. În timp ce dădeam din cap pe ritmul ăsta, am început să mă întreb ce îi trecuse lui Richie Valens prin cap înainte ca avionul să se izbească de pământul necruțător. „Hei, Buddy! Muzica s-a terminat.“

Ca muzica să se termine atât de repede. Ca muzica să se termine când abia începuse. Asta era foarte trist.

Am intrat în bucătărie. Maică-mea pregătea prânzul pentru o întâlnire cu prietenele ei de la Biserica Catolică. Mi-am pus un pahar cu suc de portocale.

Maică-mea mi-a zâmbit.

— Nu spui bună dimineața?

— Mă gândeam la asta.

— Mă rog, cel puțin te-ai dat jos din pat.

— A trebuit să mă gândesc la asta foarte mult.

— Care e treaba cu somnul la băieți?

— Suntem buni la somn.

Asta a făcut-o să râdă.

— În orice caz, nu dormeam. Ascultam „La Bamba“.

— Richie Valens, a spus ea aproape în șoaptă. Foarte trist.

— Exact ca Patsy Cline a ta.

Mama a dat din cap. Uneori o surprindeam cântând melodia aceea, „Crazy“, și atunci zâmbeam. Zâmbea și ea. Era ca și cum împărtășeam un secret. Maică-mea avea o voce drăguță.

— Accidente de avion, a șoptit ea.

Cred că vorbise mai mult singură decât cu mine.

— Poate că Richie Valens a murit tânăr — dar a făcut ceva. Vreau să spun, *chiar a făcut ceva*. Dar eu? Eu ce am făcut?

— Mai ai timp, a spus ea. O grămadă de timp.

Întotdeauna optimistă.

— Ei bine, mai întâi trebuie să devii o persoană.

S-a uitat ciudat la mine.

— Am 15 ani.

— Știi câți ani ai.

— Adolescenții de 15 ani nu pot fi considerați oameni.

Maică-mea a râs. E profesoară de liceu. Știam că pe jumătate era de acord cu mine.

— Deci despre ce e marea întâlnire?

— Reorganizăm banca de alimente.

— Banca de alimente?

— Toată lumea ar trebui să mănânce.

Maică-mea avea o slăbiciune pentru săraci. Trecuse prin asta. Știa despre foame unele lucruri pe care eu nu aveam să le aflu niciodată.

— Da, am spus eu. Presupun că da.

— Poate că ai putea să ne ajuți?

— Sigur, am spus eu.

Detestam să mi se ceară să fiu voluntar. Problema cu viața mea era că ea era ideea altcuiva.

— Ce o să faci azi?

Suna ca o provocare.

— O să intru într-o bandă de cartier.

— Nu e amuzant.

— Sunt mexican. Nu cu asta ne ocupăm noi?

— *Nu* e amuzant.

— Nu e amuzant, am spus eu.

Bun, nu era amuzant.

Simțeam nevoia să plec de acasă. Nu că aș fi avut unde să merg.

Când maică-mea le invita pe la noi pe prietenele ei de la Biserica Catolică, eu simțeam că mă sufoc. Nu era vorba că toate prietenele ei aveau peste 50 de ani — nu asta era. Și nici măcar de toate comentariile că mă transformam într-un bărbat chiar sub ochii lor. Vreau să spun că pot să recunosc aburelele. Iar ca abureli, erau genul drăguț, inofensiv și afectuos. Puteam să fac față dacă mă luau de umeri și spuneau: „Stai să te văd. *Dejame ver. Ay que muchacho tan guapo. Te pareces a tu papa*“.¹ Nu că ar fi avut la ce să se uite. Eram doar eu. Și da, da, semănam cu taică-meu. Mie nu mi se părea chiar așa de extraordinar.

Dar ceea ce mă deranja ca dracu' era că maică-mea avea mai mulți prieteni decât mine. Mi se părea extrem de trist.

M-am hotărât să mă duc să înot în piscina din Memorial Park. Era o idee mărunță. Dar cel puțin era ideea mea.

În timp ce ieșeam pe ușă, maică-mea a luat prosopul vechi care îmi atârna pe umăr și l-a schimbat cu unul mai bun. În lumea maică-mii existau anumite reguli referitoare la prosoape pe care eu nu puteam să le înțeleg. Dar regulile nu se limitau la prosoape.

S-a uitat la tricoul meu.

Știam să recunosc o privire dezaprobatoare. Înainte să mă pună să mă schimb, i-am aruncat și eu una dintre privirile mele.

— E tricoul meu preferat, i-am spus.

— Nu l-ai purtat și ieri?

— Ba da, am spus. E cu Carlos Santana.

¹ Lasă-mă să te văd. Vai, ce băiat frumos. Semeni cu taică-tău.

- Știu cine e.
- L-am primit de la tata de ziua mea.
- Dacă îmi amintesc bine, când ai deschis cadoul de la tatăl tău nu ai părut prea încântat.
- Mă așteptam la altceva.
- Altceva?
- Nu știu. Altceva. Un tricou de ziua mea?
- M-am uitat la maică-mea.
- Pur și simplu, nu-l înțeleg pe tata.
- Nu e atât de complicat, Ari.
- Nu vorbește.
- Uneori, atunci când oamenii vorbesc, nu spun neapărat adevărul.
- Bănuiesc, am spus eu. În orice caz, acum îmi place la greu tricoul ăsta.
- Văd.
- Maică-mea a zâmbit. Și eu zâmbeam.
- Tata l-a luat la primul lui concert.
- Eram și eu acolo. E vechi și zdrențuit.
- Sunt un sentimental.
- Sigur că da.
- Mamă, e vară.
- Da, a spus ea, chiar *e* vară.
- Reguli diferite, am spus eu.
- Reguli diferite, a repetat ea.
- Îmi plăceau la nebunie regulile diferite ale verii. Maică-mea le suporta.
- A întins mâna și mi-a pieptănat părul cu degetele.
- Promite-mi că n-o să-l porți și mâine.
- Bine, am spus eu. Promit. Dar doar dacă promiți și tu că nu-l bagi în uscător.
- Poate o să te las să-l speli singur.

Mi-a zâmbit.

— Să nu te îneci.

I-am zâmbit și eu.

— Dacă mă înec, să nu dai câinele meu altcuiva.

Chestia cu câinele era o glumă. Noi nu aveam câine.

Maică-mea avea același simț al umorului ca și mine.

Ne potriveam bine în sensul ăsta. Nu că ea n-ar fi fost misterioasă. O chestie pe care o *înțelegeam total* — înțelegeam de ce se îndrăgostise taică-meu de ea. De ce se îndrăgostise ea de taică-meu, asta era ceva ce încă nu pricepeam. Odată, când eu aveam șase sau șapte ani, m-am infuriat foarte tare pe taică-meu pentru că eu voiam să mă joc cu el, iar el pur și simplu părea foarte departe. Era ca și cum nici n-aș fi fost acolo. Am întrebat-o pe maică-mea, cu toată furia mea de copil: „Cum ai putut să te căsătorești cu tipul ăsta?”

Ea a zâmbit și mi-a pieptănat părul cu degetele. Asta făcea întotdeauna. M-a privit drept în ochi și a spus calm: „Tatăl tău era foarte frumos”. Nici măcar nu a ezitat.

Eu voiam s-o întreb ce se întâmplase cu toată frumusețea aia.